

הצב והצדק

יו"ל ע"י מוסדות קוסון בארה"ק
בנשיאות אדמו"ר שליט"א
בני ברק - גבעת זאב

מכון בני שלשים

בס"ד • פרשת נשא תשפ"א

גלויון מס' 15 • שנה א'

דברי תורה מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א

פרשת נשא

נשא את ראש בני גרשון גם הם למשפחותם וגו'. הנה גרשון היה הבכור ואעפ"כ הקדים הכתוב את בני קהת כמו"ש בסוף פרשת במדבר נשא את בני קהת וגו', ואיתא במדרש הטעם מפני כבוד התורה, והיינו מפני שבני קהת היו נושאי הארון וכו' ומפני כבודה של תורה נכתב לפני בני גרשון, והמפרשים האריכו בענין זה. אך באמת יש להקשות דהא גופא טעמא בעי למה לא ניתנה לבני גרשון הבכורה בעבודת הלויים לשאת את הארון וכו'. וי"ל דזה נמי מפני כבוד התורה, כי אם היה ניתן משא התורה לבני גרשון היו הכל סבורים שהכבוד שחולקים לבני גרשון הוא מחמת שהוא בכור וזקן יותר מאחיו, ע"כ ניתן משא התורה דוקא לצעיר ממנו כדי להוכיח שהכבוד שחולקים לנושאי התורה הוא בשביל כבוד התורה בלבד ואעפ"י שיש זקנים מהם, כי ישראל ת"ח קודם לזקן ע"ה.

נשא את ראש בני גרשון גם הם. מהו גם הם, י"ל התורה משבחת אותם במדת ענוה שבהם, אעפ"י שגרשון הבכור עכ"ז חלק כבוד לקהת בשביל כבוד התורה, וז"ש גם הם, פ"י הם בבחי' גם, כיהודה ועוד לקרא.

והתודו את חטאתם אשר עשו ואת אשמו ישיב בראשו. י"ל והתודו לשון תודה, דהנה הקב"ה לא ברא רע כמו"ש (איכה ג' ח) מפני עליון לא תצא וכו', ומה שעבר אדם עבירה הוא ג"כ בכחו כביכול כדי שע"י זה יתחרט על מה שעשה ויתעורר לשוב בתשובה, נמצא שהעבירה הפכה להיות חלק ממצות תשובה ולכן עונותיו נהפכו לו לזכויות, ואז אין העבירה חטא אלא יתן תודה לד' שבדיעבד נכשל ועי"ז זכה לתשובה, וזהו והתודו את חטאתם אשר עשו, ועי"ז את אשמו ישיב בראשו פ"י נעשה דבר טוב שהיה ראוי מראש להיעשות.

ואיש את קדשיו לו יהיו ואשר יתן לכהן

לו יהיה. י"ל שהעוסק בגמ"ח ומסייע בדברים שבקדושה בגופו ובממונו וכן המהנה ת"ח מונכסיו יהיה זהיר לשמור הדבר בינו לבין עצמו ולא יפרסם מעשיו ברבים כי זה עיקר חשיבות המצוה כידוע, וז"ש ואיש את קדשיו וגו' ואשר יתן לכהן לו יהיה, ישאר בינו לבין עצמו.

ואיש את קדשיו לו יהיו, ואשר יתן לכהן לו יהיה. י"ל עפ"מ"ש חז"ל בענין צדקה (ב"ב יא.) מונבז המלך בזבז אוצרותיו בשני בצורת וחילק לעניים אמרו לו אבותיך הוסיפו על אוצרותיהם ואתה מפזרם, אמר להם אבותי גזזו לאחרים ואני גנזתי לעצמי שנאמר ולך תהיה צדקה. והוא ע"ד שאמרו במשנה (אבות פ"ו מ"ט) אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב וכו', וז"ש ואיש את קדשיו לו יהיו ואת אשר יתן לכהן לו יהיה, זה יהיה נשאר שלו לעולם.

איש איש כי תשמה אשתו. פירש"י ז"ל מה כתוב למעלה מן הענין ואיש את קדשיו לו יהיה אם אתה מעכב מתנות כהונה חייך שתצטרך לבא אצלו להביא לו את הסוטה. והקשו המפרשים מה ענין זה לזה, ועוד וכי כל כך חמורה מצות מתנות כהונה עד שיגרם בעון זה מחיקת השם ח"ו. וי"ל עפ"י מה שהביא הרב החיד"א בס' נחל קדומים פ' תרומה עה"פ ויקחו לי וגו', דידוע משם רבינו האר"י ז"ל (ליקו"ת ישעיה) דבמעשה הצדקה יש יחוד לשם הוי"ה ב"ה, הזרוע כתמונת ו' וה' אצבעות נגד ה' והפרוטה כעין ו' וה' אצבעות העני כדמות ה' וזהו (ישעיה לב יז) והי"ה מעשה הצדקה שלום (ע"י מ"ש לעיל פ' תרומה). וכתב טעם למ"ש רז"ל (קהלת רבה יא א) אם בקשת לעשות צדקה עשה עם עמלי תורה, והוא כי הת"ח אינו מבקש צדקה וא"כ הסדר הוא כך, המטבע כעין ו', וה' אצבעותיו של הנותן כנגד ה', והזרוע ו', וה' אצבעות הת"ח המקבל כנגד ה' אחרונה, ובכך נעשה יחוד שם הוי"ה ב"ה ביושר שהוא רחמים, אך כשהוא עני ע"ה הנה העני שואל, וה' אצבעות פשט העני את ידו הוא ה' אחרונה, ואח"כ הנותן זרוע וה' אצבעות

ופרוטה הם וה"י וא"כ השם מהופך שהוא דין, ולכן הצדקה לת"ח היא העולה עכדה"ק. ולפי זה י"ל, דהנה מי שמעכב מתנות כהונה מן הכהן גורם לו שיצטרך לחזור על הגרנות ולבקש, ועל ידי כך גורם שנתהפך צירוף הוי"ה לבחי' דין, ע"כ נענש שיבא לידי הכהן וימחק השם על ידו ח"ו לגמרי.

ובזה יש לבאר מ"ש חז"ל (ויק"ר פל"ד י) יותר ממה שבעה"ב עושה עם העני העני עושה עם בעה"ב. דהנה העני מזכה את בעה"ב ליחד ג' אותיות מצירוף הוי"ה ואילו בעה"ב מזכה לעני רק באות אחת כי הרוב מייחד הוא בעצמו.

איש כי יפלא לנדר נדר וגו'. פירש"י למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה לומר לך הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין (סוטה ב). הנה רש"י פירש בקלקולה היינו בניוולה ובבשתה שמנוולין אותה כדקתני מתני' קושר חבל למעלה מדדיה. והר"ן פירש שרואה בניוולה בטנה צבה וירכה נופלת וכו'. ומה שאמרו חז"ל ששהרואה יזיר עצמו להיות נזיר מיין הקשו בעה"ת תימה הא איכא קרבן על זה כדאמרינן אשר חטא על הנפש שציער עצמו מן היין. וכן הקשו בתוס' (תענית יא. ד"ה אמר שמואל, ב"ק צא: ד"ה אלא) א"כ נזירות אינה מצוה אלא איפכא. עוד קשה מה ענין זה לזה אטו כל מי שנזדמן בעזרה וראה סוטה בקלקולה צריך להזיר עצמו מיין. עוד הקשו בעה"ת בספר מושב זקנים תינה אשה לפי שרואה חברתה בקלקולה תהיה זהירה ביין אבל מה שייך זה לאיש. עוד הקשו בספרים, דאדרבה כשרואה אותה בניוולה שוב אינו צריך להזיר עצמו מן היין דהא הלא הוא רואה בעצמו מאי הוה בסופה. וי"ל בקלקולה היינו שראו את מעשה העבירה כי נזדמן לו בדרכו מעשה הקלקול גופא. והנה היין יש בו סכנה לכל אדם כנודע בגמ' (יומא עה.) כל הנותן עינו בכוס עריות כולן דומות עליו למישור, הכונה שמרוב יין כבר אינו מבחין בדבר איסור. וכתב החת"ס (שבוועות יח) הטעם להבדיל על היין

במוצ"ש ולשייר מקדושה לאבדלתא כדי שלא להרבות בשתיית יין ע"כ. ואולי זהו הרמז לאבדלתא שיבדיל עצמו מהרבות יין. ומ"מ סתם אדם כשר למה יהיה אסור בשתיית יין, בודאי נשמר מעבירה כמו בכל איסורי תורה. אבל זה שראה סוטה בקלקולה בודאי יש בו פגם מענין זה, כי ידוע שאין מראין לאדם דבר עבירה אלא א"כ יש בו שמץ מאותו חטא, ע"כ הראוהו קלקול זה, גלל כן עליו להזיר עצמו מן היין, ומ"מ ואח"כ יביא קרבן על החטא הראשון שגרם לו שהראוהו כל זה.

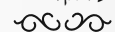
כה תברכו וכו' אמור להם. פירש"י אמור מלא לא תברכם בחפזון ובבהילות וכו'. י"ל הכונה שלא יבואו כל הברכות בבת אחת ובחפזון כי באופן זה לא יהיה להם קיום, אלא מעט מעט שתשלוט הברכה בהם.

יברכך ד' וישמרך וכו'. ובגמ' (ר"ה כה): מנין שכהן העולה לדוכן לא יאמר וכו' אני מוסיף להם ברכה כגון ד' אלקי אבותיכם יוסף עליכם ככם וכו' שנאמר לא תוסיפו וכו'. וצ"ב למה זה ירצה הכהן להוסיף וכו' סגי ליה בשלש ברכות שנאמרו מפי הי"ת. ומאידך למה באמת לא יוכל להוסיף מאהבתו לישראל עוד ברכה משלו. ועוד למה נקטו דייקא ברכה זו ד' אלקי אבותיכם דלמא רוצה להוסיף משלו ובלשונו.

ו"ל דהנה במדרש איתא דהברכות בזכות ג' אבות שנאמר בהם כה וז"ל (ב"ר פמ"ג ח') מהיכן זכו ישראל לברכת כהנים רבי יהודה ור' נחמיה ורבנן, ר' יהודה אמר מאברהם כה יהיה זרעך כה תברכו את בני ישראל, ר' נחמיה אמר מיצחק שנאמר ואני והנער נלכה עד כה לפיכך אמר המקום כה תברכו את בני ישראל, ורבנן אמרי מיעקב שנאמר כה תאמר לבית יעקב וכנגדו כה תברכו את בני ישראל ע"כ. ומטעם זה עונים ישראל בשעת ברכת הש"י בזכות אברהם אבינו בזכות יצחק וכו'. והנה כתב בספר דרושי יום יום להרה"ק רמ"מ מפאטיליטש על הפסוק שאומרים בתפלת מוסף לשלש רגלים, שלש פעמים בשנה וכו' כברכת ד"א אשר נתן לך (דברים טז ו'), דסדר הרגלים הוא לפי סדר הברכות הכתובות בברכת כהנים, יברכך הוי"ה וישמרך, הרי שם הוי"ה וסמוך לו שתי תיבות והוא כנגד פסח שהוא משפיע ברכה לב' חדשים הסמוכים לניסן אייר, יאר הוי"ה פניו אלקי יוחנן, הרי שם הוי"ה וד' תיבות כנגד רגל שבועות יום מתן תורתנו שהוא משפיע על ד' חדשים הסמוכים סיון תמוז אב אלול, ישא הוי"ה פניו אלקי וישם לך שלום, הרי שם הוי"ה עם ו' תיבות כנגד ו' חדשים מתשרי עד אדר, וז"ש שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך וכו' כברכת ד' אלקיך אשר נתן לך, פירוש דהרגלים הם מכונים כנגד ברכת ד' אשר נתן לך והיינו שם הוי"ה הכתוב בתוך ברכת כהנים ע"כ. נמצא דכל רגל משפיע על חלק מחדשי השנה, וכן ג' ברכות דברכת כהנים כל א' משמות הוי"ה משפיע על אותם החדשים ובכללותם י"ב חדשי השנה.

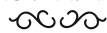
ולפי"ז י"ל, דאותו כהן הרוצה להוסיף ברכה משום דפסוק ד' אלקי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים ויברך אתכם כאשר דבר לכם (דברים א יא), בפסוק זה יש י"ב תיבות לבד מתיבת הוי"ה והרי יכול לברך בפסוק אחד על כל השנה י"ב חודש בברכה אחת, אבל זה אינו נכון כי ג' ברכות הם בזכות שלשה אבות, ע"כ לא יוסיף שנאמר לא תוסיפו, דהנה הברכות נמשכות מכה ג' אבות, משא"כ ברכה זו יוסף ד' משל משה רבינו היא, ואין קורין אבות אלא לשלשה ואין להוסיף עליהן.

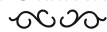
יאר ד' פניו אלקיך. איתא בספרי (זוטא נשא ו כה)

זה מאור התורה שנאמר כי נר מצוה ותורה אור. צריך להבין מהו מאור התורה. ועוד מה ענין זה אצל פנים דכתיב יאר ד' פניו. וי"ל הכונה דהלומד תורה וזוכה להשגת התורה זוכה לקירון אור פנים כמו"ש חכמת אדם תאיר פניו, וז"ש יאר ד' פניו אלקי פ' הקב"ה יתן כביכול ממאור פניו אלקי, והוא ע"י יגיעה ועמל בתורה. ובזה יש לפרש מ"ש חז"ל במדרש שמו"ר (פכ"ה א) באותה שעה בקשו מלאכי השרת לפגוע במשה עשה בו הקב"ה קלסטרין של פניו של משה דומה לאברהם אמר להם הקב"ה אי אתם מתביישין הימנו לא זהו שירדתם אצלו ואכלתם בתוך ביתו. ותמוה דמה הועיל בזה שצר קלסתר פניו דומה לאברהם הרי המלאכים ידעו האמת שאין זה אלא משה. ועוד דאף אם הוא אברהם עדיין אינה מסולקת טענתם מה אנוש כי תזכרנו תנה הודך על השמים. וביותר תמוה הרי חותמו של הקב"ה אמת (שבת נה.) והתורה תורת אמת, וכי נימא דניתנה לישראל ע"י ערמה ח"ו.

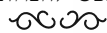
וי"ל הכונה על דרך הנ"ל, הי"ת צר למשה צורת אברהם והראה למלאכים עד היכן כחה של תורה, ואמר למלאכיו הלא זה שירדתם אצלו ואכלתם בתוך ביתו ואז ראיתם שהיה במדרגת בשר ודם ואוכלים ושותים וכו"ב, הלא תראו כי ע"י מאור התורה יכול אדם קרוץ מחומר להיות כמשה שנעשה איש אלקים עלה ונתעלה לישיב במרום ארבעים יום לחם לא אכל ומים לא שתה, ואילו מלאכים אינם בככל זה כי אינם עולים ממדרגתם אלא עומדים באותה בחינה עד תום שליחותם, הרי שראוי לתת לישראל דייקא את התורה.

ויהי ביום כלות משה וכו'. וברש"י שכל שבעת ימי המלוואים היה משה מעמיד ומפרקו וכו'. והוא בירושלמי יומא (פ"א ה"א). ומקשים א"כ היה גם שבת בכלל ואין מלאכת המשכן דוחה שבת. י"ל דאותה הקמה ופירוק אינן מדין בנין אלא מדין עבודה, זו היתה עבודת היום באותו ז' ימים כדי לקדש את המשכן וכליו, ועבודה דוחה שבת.

ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן. פירש"י תלאו הכתוב במשה לפי שמסר נפשו עליו וכו', י"ל שענין מסירת נפש נרמז במ"ש כלות משה היינו שעמל בזה עד כלות הנפש כמו"ש (תהלים פד ג) נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ד'.

הם נשיאי המטות הם העומדים על הפקודים. הנה פירש"י בשם הספרי (נשא מה) ומדרש רבה (ממזב"ר י"ב ט"ז) שאלו היו שוטרים עליהם במצרים והיו מוכים עליהם שנאמר ויכו שוטרי בני ישראל וגו'. ויבאר לקמן שזה נרמז בכתוב הם נשיאי המטות' כלומר שהיו נושאים על גבם המלקות שהכו בהם המצרים במטותם. וכאן נרמז גם גודל מעלתם וענותנותם, אעפ"י שנתמנו לנשיאי ישראל ועמדו על הפקודים עכ"ז לא גבה לבם ולא התנשאו על אחיהם אלא עמדו בצדקותם ושפלות רוחם כדרך שהיו במצרים מוכים וסובלים סבלם עבור אחיהם בני ישראל, וז"ש הם נשיאי המטות הם העומדים על הפקודים, הם הם עומדים בצדקתם בכל מצב מתחילתם ועד סופם.

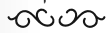

הם נשיאי המטות הם העומדים על הפקודים. וברש"י שהיו שוטרים עליהם במצרים והיו מוכים עליהם שנאמר ויכו שוטרי בני ישראל וגו' והוא במדרש רבה. צ"ב היכן רמיז כאן הני שוטרים שהיו במצרים. וי"ל דדריש מיתורא דהא כתיב ויקריבו נשיאי ישראל ראשי בית אבותם א"כ ידעין מי הם ומה סימן הוסיף הם נשיאי המטות וגו'. אך הענין דבאמת אמאי נבחרו דוקא אלו להיות נשיאי השבטים, טעם הדבר משום שהם סבלו סבלות בני

ישראל במצרים כי נתמנו לשוטרים על כל שבט ושבט והם היו מוכים בגלל ישראל, ובשכר זה זכו לנשיאות, והיינו נשיאי המטות' פ' שהיו נושאים על גיוסם סבל המלקות שהכו בהם. וז"ש הם נשיאי המטות הם העומדים על הפקודים, פ' ענינו נתינת טעם, לפי שאלו היו נשיאי המטות במצרים לפיכך זכו להיות עומדים על הפקודים ונשיאי ישראל.

ויקריבו הנשיאים את הנוכת המזבה. פירש"י לאחר שהתנדבו העגלות והבקר לשאת המשכן נשאם לבם להתנדב קרבנות המזבח לחנוכו. מצוה גוררת מצוה. וכמסופר שהה"ק מטשורטקוב שאל את הנדיב שתרם את השטח לבנין ישיבת יח"ל בבלובלין, איזה מצוה קיים מקודם שעל ידה זכה למצוה הגדולה לתרום לבנין מרכז התורה הגדול.

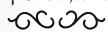

מלאה קטרת. פירש"י גימ' של קטרת תרי"ג מצות ובלבד שתחליף קוף' בדל"ת ע"י א"ת ב"ש וכו'. צ"ב למה נקט לשון זה ובלבד שתחליף כאילו הוא מצוה לעשות כן, ובמדרש (במ"ר פ"ג טו) לא כך אמרו אלא בפשטות שכן ד' מתחלפת בק' ותו לא. וי"ל רמז גדול רמז לנו אדוננו, הנה תורה ומצוות שמקיימים ישראל פרחין לעילא כקטורת כמו"ש (תהלים קמא ב) תכון תפילתי קטורת לפניך וגו'. אמנם כל זה הוא בתנאי שאין בנו גאווה כמו"ש (תהלים נא יט) זבחי אלקים רוח נשברה, והנה מאה הוא מספר שלם מספר גדול שאין גדול ממנו כידוע כל מה שאתה מונה למעלה ממנו הוא בכלל מאה כנודע, דל"ת מורה על עניה ודלה דלית ליה מגרמיה כלום, וז"ש קטרת היינו תרי"ג מצות, אכן בגימ' קטרת' נחשבות ועולות לרצון כקטורת, אבל בלבד שתחליף הק' בדל"ת הסר גאווה מלבך כנ"ל.

פרקי אבות

(א, א) **היו מתונים בדין והעמידו תלמידים הרבה ועשו סיג לתורה.** נראה דלימד כאן הדרך לחכמי התורה ותופסי ישיבה היאך להרבות גבולם בתלמידים. בתחילה ינהג עמם במתינות כדי שיבאו ללמוד ולקבל ממנו, שכן אם הרב קפדן לא יבאו תלמידים אליו דלא הקפדן מלמד, וכדמוכח מההיא שסיפרו חז"ל (ברכות כה) תנא אותה היום סלקוהו לשומר הפתח ונתנה להם רשות לתלמידים להכנס שהיה רבן גמליאל מכריז ואומר כל תלמיד שאין תוכו כבדו לא יכנס לבית המדרש והוא יומא אתוספו כמה ספסלי, ופליגי אמוראי חד אמר ארבע מאה ספסלי וחד אמר שבע מאה ספסלי עיי"ש. ואח"כ כשיתרבו התלמידים אז יעשו סיג לתורה, אבל מתחילה ינהג במתינות כדי שיבואו להיות תלמידים ומתוך שלא לשמה יבואו לשמה, וז"ש היו מתונים בדין, ועיי"ז תעמידו תלמידים הרבה, ולבסוף עשו סיג לתורה.

(שם) **הם אמרו שלשה דברים היו מתונים בדין וכו'.** י"ל דשלשה דברים אלו נלמדו מסדר מסירת התורה ששינו לעיל בשלשה אופנים. א' משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע, ב' יהושע לזקנים וזקנים לנביאים, ג' נביאים לאנשי כנסת הגדולה. ופתח במה דסליק, אנשי כנסת הגדולה היינו ביי"ד הגדול וכו', מזה למדנו לשמוע דעת דיינים רבים כדי להיות מתונים בדין, יהושע לזקנים וזקנים לנביאים מזה למדנו העמידו תלמידים הרבה ולא רק תלמיד יחיד כדרך שעשה משה ליהושע. משה קיבל תורה מסיני מזה למדנו עשות סייגים לתורה כמו"ש במעמד הר סיני (שמות יט כג) הגבל את ההר וקדשתו.

תורתן של אבות דברי תורה מרבתינו הקדושים זיע"א

גדולים מעשי חייא על שהקים מלמדים לתניקות שלא תשתכח תורה מישראל.
וז"ש 'וכל תרומה' פ"י מה שתורם אדם מעצמו בין בגוף בין בממונו 'לכל קדשי בני ישראל' לחינוך צאן קדשים 'אשר יקריבו לכהן' פירוש יקריבו אל הרב המלמד תורה כמו"ש בשבט לוי וירו משפטי ליעקב ותורתך לישראל 'לוי יהיה' כלומר לו עצמו יהיה הטובת הנאה בזה ובבא. (אשכנזי אברהם)

פרקי אבות

על שלשה דברים העולם עומד על התורה וכו' (א, ב). ובסוף הפרק שנינו על שלשה דברים העולם קיים. ובציפופם הם שש"ה דבריהם במספר מכוון רא"ש השנה שכולל כל מועדי השנה, והם שלשה מן התורה פס"ח סוד עבוד"ה בבכורות והבן, שבועות"ה תורה, סכות גמלות חסדי"ם כנוע, ושלשה מדבריהם די"ן חנוכה, עיין בספר בני יששכר במאמרי חנוכה [מאמר ד אות טז] ז"ל: דנת את דינא, היינו דין הנהגה בישראל להושיעם בחוקה מבלי טעם, הגם שלא היו יכולין ישראל אז לעורר איתעירותא דלתתא בקיום החוקים הנה מצדם לא יבצר, ועל ידי כך נקמת את נקמתם אמ"ת פור"ם, כדרשתם ז"ל בגמרא (מגילה טז): על דברי שלום ואמת שצריכה שרשט כאמתה של תורה, שלום חמשה עשר באב, כמבואר במשנה סוף מס' תענית צאנה וראינה בנות ציון במלך שלמה"ה מלך השלום"ם שלו דוק הטיב ותמצא (בני שלשים)

יהי ביתך בית ועד להכבדים (א, ד) נלמד מאברהם [דע"כ נקרא מס' אבות] אמר וכן משק ביתי הוא דמשק אליעזר (בראשית טו ב), ודרשו בו חז"ל (יומא כה) דולה ומשקה מתורת רבו לאחרים, הנה היה הבית ועד בביתו דייקא וכמ"ש וכן משק ביתי, וכן הוא אומר וירק את חניכיו ילידי ביתו, ואמרו חז"ל (נדרים לב) שנענש ע"ז על שעשה אנגריא בת"ה, ועכ"פ הנך רואה שהכתוב קראן ילידי ביתו כי היתה ישיבתם ובית ועדם בביתו דייקא. (ליקוטי מהרצ"א)

והוי מתאבק בעפר רגליהם (שם). ענר אשכול וממרא הלכו עם אברהם ברדיפת המלכים והוי מתאבקים בעפר רגליו, כי מלחמתו של אברהם היה עמהם בקש ועפר, דשדי להו עפרא ונעשה סייפיה, גילי והוה גירי כמשאול"ז (תענית כא). והנה אותן שהלכו עם אברהם והוי מתאבקים בעפר רגליו אח"כ לקחו חלקם כמד"א וחלק האנשים אשר הלכו אתו ענר וכו' הם יקחו חלקם. (שם)

יהי ביתך פתוח לרוחה ויהיו עניים בני ביתך ואל תרבה שיחה עם האשה (א, ה), פירוש שתקיים הכנסת אורחים ואז תהיה האשה עסוקה תמיד במצוות אלו ולא יהיה זמן לשיחה בטלה, וזה שאמר אם יהיו עניים בני ביתך ותהיו עסוקים בהכנסת האורחים ממילא לא תרבה שיחה עם האשה. עוד יש לומר שהתנא מבטיח שאם יהיו עניים בני ביתך אז יהיה ביתך פתוח לרוחה בעשירות וכל טוב כדכתיב (דברים יט) נתון נתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו כי בגלל הדבר הזה יברך ה' אלהיך, ועל זה הוסיף לומר ואל תרבה שיחה עם האשה כי סופו בוטל מדברי תורה וכל המבטל את התורה מעושר סופו לבטלה מעונו. (תפוחי חיים)

בינה לעתים

דברי מוסר והתעוררות בעניני השעה מתוך דרשה אשר דרש כ"ק אדמו"ר שליט"א ביום ש"ק פרשת אמור בביהמ"ד הגדול דיישוב אלפיין בהרי הקעסטקילס ניו יורק למחרת ל"ג בעומר דהאי שתא, אחר האסון הגדול שאירע ביום ל"ג בעומר בהלולא דרשב"י

חובת הודאה להשי"ת המומלת על כאו"א בעת זו

נראה דבזמן המקדש היו כל ישראל חייבים בקרבן תודה מדין ארבעה חייבים להודות כי כל אחד ואחד היה בכלל הגזירה הוא או צאצאיו וקרוביו, ועכשיו שאין ביהמ"ק ואין אנתו יכולים לעלות ולהקריב נשאר לנו עכ"פ אחת מזמור לתודה ולהודות בפניו על הנסים שעושה הי"ת עמנו בכל עת, והאחרון הגדיל הצלה ממות לחיים, ואולי יש לנו להתחזק בענין זה ולהביע תודה עוד קודם הנס ולפני הישועה כבר נביא תודה על הישועה הבאה עלינו לטובה. ובענין זה יש לפרש הכתוב בפרשת היום, וכי תזבחו זבח תודה לה' לרצונכם תזבחו. מאי קמ"ל לרצונכם, פשיטא הרי כבר כתב בראש ספר ויקרא יקריב אותו לרצונו לפני ה'. וי"ל הכונה שתביאו תודה לד' לרצונכם כלומר בעודכם בבריאות ושלימות להודות על כל נשימה ונשימה עוד לפני שתחייבו בקרבן תודה בעת ההכרח כשחייבים להודות על הנס וכיו"ב, וכמו שפירשו בספה"ק עה"פ (תהלים יג ו) ואני בחסדך בטחתי יגל לבי בישועתך אשירה לה' כי גמל עלי. פתח בבטחון ואני בחסדך בטחתי משמע שעדיין לא נושע, ועכ"ז יגל לבי בישועתך בטוח אני בישועה ולכן אשירה כבר עתה לה' כי גמל עלי כאילו כבר גמל עלי חסדו פ"י קודם הישועה כבר אתן שירה כאילו כבר גמל עלי.

וכן הוא פשטיה דקרא (תהלים יח ד) מהולל אקרא ה' ומאויבי אוושע פירש"י בהלולים אקרא ואתפלל לפניו תמיד כלומר אף לפני התשועה אני מהללו לפי שבטוח אני שאושע מאויבי, ובמדרש (שוח"ט שם) ז"ל מהולל אקרא ד' משובח אקרא אותך ומאויבי אוושע, א"ר ירון סרס המקרא ודרשהו אוושע מן אויבי מהולל כשתושיעני מן אויבי אהלל אותך, ר' הונא בר אחא אמר כלפי יהושפט אמרו שנא' (דה"י ב' כ"ב) ובעת החלו ברנה ותהלה נתן ד' מארבים שעד שלא היו השונאים באין עליו היה אומר שירה והשונאים נופלים לפניו עיי"ש ובפסוק הקודם כתיב ויועץ אל העם ויעמד משירים לה' ומהללים להדרת קדש בצאת לפני החלוצ ואומרים הודו לה' כי לעולם חסדו, וכתב פירושו בחומת אנך דהגם שהובטחו על יד נביא שה' יושיעם, נתעוררו הם להודות לה' דע"ז יתרבו הרחמים ויגדל נא ישועת ישראל. וכן כתיב (תהלים צה ב) נקדמה פניו בתודה בזמירות נריע לו פ"י המצודות נקדם עצמינו לבוא מול פניו בהודאת שפתיים להודות לו על הטובה הבאה עיי"ש, וזהו שאמר וכי תזבחו זבח תודה לה' לרצונכם תזבחו, פ"י מרצונכם הטוב עוד קודם שתבא הישועה כבר אז תתנו מזמור לתודה.

כה תברכו את בני ישראל כו' יברכך ה' וישמרך יאר ה' פניו אליך ויחנך ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום. פ"י יברכך ה' וישמרך, דהנה איתא בגמ' (ברכות י:) א"ר ישמעאל בן אלישע פעם אתת נכנסתי להקטיר כו' וראיתי כו' ואמר לי ישמעאל בני ברכני אמרתי לו יה"ר מלפניך שיכבשו רתמין את כעסך ויגולו רחמין על מדותיך ותתנהג עם בניך במדת הרחמים כו' ונענע לי בראשו ע"כ, וזה נרמז בכאן יברכך ה' פ"י ברכתך לה' תהי' ברכת וישמרך ר"ת יהי רצון מלפניך שיכבשו רחמין כעסך ויגולו רחמין מלדותיך. (בני שלשים)

וע"פ מש"כ אדמו"ר ז"ל, נ"ל דכתבו בספה"ק (עיין מזה בס' נועם מגדים) למה צוה הקב"ה לכהנים לברך את ישראל בברכות אלו דייקא, אלא מפני שבברכות אלו נכללו כל הברכות שבעולם, ונ"ל דהנה כלל הברכות הם בני חיי ומזוני אשר מקורם בא"ן העליון במזל העליון במקור ה"ג מדה"ר בסוד א"ן מזל לישראל כנוע, ונראה שג' ברכות אלו מרומזים בג' פסוקי הברכה, יברכך ה' וישמרך, זה בנים, כמו שכתבו במדרש תנחומא יברכך בבנים, וישמרך בבנות, שהנקבות צריכות שמירה, יאר ה' פניו אליך ויחנך זה חיי"ם כדכתיב באור"י פנ"י מלך חיי"ם, ישא ה' פניו אליך, רומז למזוני, דהנה איתא בכוונת תהלה לדוד לכוין באמרו פותח א'ת י'דיך שר"ת הוא פא"י שם אחד מע"ב שמות הממונה על הפרנסה, וזהו ה' פניו אליך ר"ת פא"י שם הפרנסה, וע"כ מסיים וישם לך שלום, על שם שנאמר השם גבולך שלום"ם חלב חטים ישיבי"ך, ויהי"ר שנתברך בכלם, אמן. (אור מלא)

וכל תרומה לכל קדשי בני ישראל אשר יקריבו לכהן לו יהיה ואיש את קדשיו לו יהיו אשר יתן לכהן לו יהיו ואשר יתן לכהן לו יהיה. וי"ל דהנה כבר נתבאר אצלנו ענין חינוך הבנים לתורה ויראה, דמלבד שבכך זוכה האב לבנים כשרים ודורות ישרים הרי מביא תועלת לעצמו, שכן אם השאיר בנים ההולכים בדרך התורה המה יטיבו עמו לאחר ימי חייו ויגרמו נחת רוח לנשמתו כמאמר חז"ל ברא מזכר אבא, וכל שכן אם מלמד תורה לבני תבירו יתומים או בני עניים כמ"ש חז"ל הזהרו בבני עניים שמהם תצא תורה בודאי שכרו הרבה מאוד, וכבר אמרו כל המלמד את בן חבירו תורה כאילו ילדו, לכן לא יתעצל אדם ואל ישתמט מלעסוק בחינוך בחורי ישראל כי הוא עצמו נהנה מזה ויאכל פירותיהם בעוה"ז ובעוה"ב, וכמו שביארנו על מ"ש חז"ל (ברכות ה) רבי יוחנן שמע איכא סבי בבבל תמה ואמר למען ירבו ימיכם על האדמה כתיב, כיון דשמע דמקדמי ומחשכי לבי כנישתא אמר היינו דאהני להו, ותמוה וכי מה בכך שמקדמי ומחשכי לביהכ"ס וכי על דבר זה הובטח אריכות ימים, אך הענין דמקדמי לבית המדרש ללמוד עם בני עניים שאין להם מי שילמדם, וכן מחשכי מתעכבים בביהמ"ד בערב ללמוד תורה לבני ישראל, בשכר זה זכו לאריכות ימים.

ויש לרמז הדבר בדברי חז"ל (נדרים לו) באיבעיא התורם משלו על של חבירו טובת הנאה של מי, ואמרו אמר קרא את כל תבואת זרעך ונתת, פירוש תלה הנתינה בבעל הזרע וטובת הנאה שלו, והיינו על דרך שביארנו שע"י שמגדל זרעו ותבואתו שהם בניו על דרך התורה עיי"ז נהנה האב וטובת הנאה שלו, וכן במסקנא שהוא של התורם. וי"ל דאלו ואלו דברי אלקים חיים וכבר אמרו חז"ל (כ"מ פה) כמה

מראש צורים אראנו

תולדות אבותינו ורבותינו הקדושים זיע"א

הגה"צ רבי אברהם שמואל פאנעט צוק"ל מקארלסבורג בעמח"ס "אשיב אברהם" עה"ת ומועדים

שיחות חולין של ת"ח ומעשיות של צדיקים כדי שבינו אף נשים וטף את דבריו בלשון נקיה וקלה, לא ברעם ולא ברעש הגיד להם חטאתם רק במתק לשון ולויתן חן, וכל מי שהאזין לדרשותיו ניעור זיק של תשובה בלבבו, דרשות שבת הגדול ושבט שובה נמשכו בדרך כלל שלש שעות ויותר, ואז נפשו יצאה בדברו, דרשות שלפני כל נדרי ותקיעת שופר היה אומר בניגון מיוחד והתעוררות גדולה קול ה' בכה, לפני כל נדרי פותח דלתות ארון הקודש ומתודה עם הציבור אשמנו וכו' תוך געיה בכייה ופניו כפני מלאך ה' צבאות, ומי אשר ראה את המחזה הזה ולא יאחזנו חיל ורעדה מאימת יום הדין.

לעת זקנתו גמר בלבו לעלות לארץ הקדושה, וקיבל על עצמו שלא לשמש ברבנות ולא ליהנות מכתרה של תורה, וכן עשה, בעת נסיעתו מחו"ל לארץ ישראל אירע לו נס גדול, כאשר תעודות המסע כבר היו בידי וקרטיסי נסיעה לאניה ההולכת לארצנו הקדושה ובעוד שכל מטלטלי ביתו וספריו הועלו על האניה נפל למשכב בדלקת ריאות וריפה והיה מוטל על ערש חליו, הרופאים אסרו עליו להפליג בים והוכרח לבטל רצונו, אך יד ה' היתה בנפשו כי כעבור ימים הפגיעה השמעה שהאניה האמורה טבעה בלב ים וכל נוסעיה ניספו ר"ל ולא זכו להגיע לחופי ארצנו הקדושה, אחר שקם מחליו נתן שבח והודיה ליה"ת שהצילו ממות לחיים ופדאו במטלטלי ביתו, אך צער נצטער על אבדן ספריו הרבים וכתביו שטבעו במצולות.

בשנת תשי"ו הוציא מחשבתו לפועל ועלה לארץ הקודש, בשבת באי"ס סרב לקבל כל תמיכה, בשנתו האחרונה בחודש סיון בימי מלחמת תשכ"ז נקראו התושבים להסתער מבקלט מחמת הפצצות, אך הוא סרב ולא ירד באמרו שדירתו בטוחה יותר מן המקלט, ואולם לבסוף לא עמד בהפצצות השכנים וידידיו ירדו למקלט, ברדתו במהירות מעדו רגליו מן המדרגה ויפול ארצה ורגלו נשברה, הרופאים הרגיעוהו ואמרו כי אין לחשוש מאומה באשר כל גופו בריא ודעתו צלולה רק זקוק למנוחה, ואולם בליל י"ג סיון תשכ"ז הורה הנזיר והוסרה העטרה, נצחו ארליים את המצוקים ויצאה נשמתו בטוהרה בשנת שמונה ושמינים לחייו, ונטמן בבית"ח קרית שאול - תל אביב, תנצב"ה. בצוואתו כתב שלא יספידוהו ולא יתארוהו בשום תארי כבוד.

מכל ספריו וכתביו אשר טבעו בים כמסופר לעיל נשאר לנו לפליטה אך ורק ספרו **אשיב אברהם** על התורה ומועדים אשר יצא לאור ע"י בנו הגה"צ רבי חיים אלתר פאנעט זצ"ל בשנת תשל"ב, ובשנת תשנ"ט י"ל במהדורה חדשה ומפוארת ע"י כנ"ל כ"ק אדמו"ר שליט"א, הספר י"ל במהדורה מפוארת ובאותיות מאירות עינים "כולל מפתחות" ע"י "מכון בני שלשים".

את כל עניני הקהילה מבראשית, ותהי ראשית מלאכתו להביא שוחט ירא שמים מרבים וכן פתח סטליז בבעלות קצב מהימן, באותו פרק יסד ת"ת והביא מלמדים ת"ח עבור ילדי הבעלי בתים דשם, ומאידך נלחם לבטל מנהגים רעים ורבים שנשתרשו שם במשך הזמן על ידי הרפורמים והחפשיים. אף הוא תיקן וחדש את האהל אשר על קבר זקנו בעל מראה יחזקאל וקבע שם נר תמיד ושמן למאור קופות צדקה ולוחות תפילה גדולים מספר מענה לשון, כמו כן הנהיג לבא מדי פעם לתפילות בציבור על ציון קברו של רבנו זצוק"ל, וכן כל חולה ועל כל צרה שלא תבא ח"ו היה הולך עם בעל הצרה להתפלל על הציון וע"י נתעורר זכרו של רבנו המראת יחזקאל והחלו העם לבא מכל ערי השדה להתפלל על קברו משך כל ימות השנה.

גולת הכותרת היתה ביום ה' דחזו"מ פסח (ט) ניסן) יומא דהילולא דרבינו בעל מראה יחזקאל זיע"א עליו ובאו המוני בית ישראל מרחבי המדינה עד אין לתאר את גודל ההמון הצבוא מנקר ועד ערב באהל הציון, אבוקות גדולות היו ודלקות כל הלילה משער בית החיים ועד מקום האהל אשר שם חלקת מחוקק ספון להאיר את הדרך להולכים ובאים להשתטח על קברו של אותו צדיק, וכדבר הזה היה נהוג גם בחודש אלול ובימים הקדושים.

במשך השנים החלו גם האדמו"רים מדעושה ה"ה הגה"ק בעל **כנסת יחזקאל** ואחריו בנו הגה"ק הגה"ק ר' **יעקב אלימלך** זיע"א ושאר צדיקים לבא לקארלסבורג לקחת חבל בלילויק רבתי על ציון קברו הק' בעל מראה יחזקאל זיע"א וכל זה היה ע"י עבודתו הגדולה ופעלו הרב של רבינו להגדיל ולהאדיר את שם מרן זקנו.

ואכן המקום הפך למקום ישועה ורחמים לא רק בקרב אחב"י אלא אף בקרב תגוים אומה"ע נתפרסם שמו של רבינו בעקבות כך, ומעשה שהיה שמלך אנגליה חלה והיה נוטה למות, והרופאים כבר אמרו נואש לחייו, אך מקרובי המלכות אשר שמעו שמעו של רבינו ואת סיפורי הישועות אשר מתחוללים על ציון זקנו בעל מראה יחזקאל החליטו לשלוח אגרת לרבינו ובו נתבקש לילך על הציון הק' ולהעתיק לישועת המלך, וכן היה, רבינו הלך על הציון הק' והתפלל בשלושה של מלכות" והמלך חזר לאיתנו ויהי לפלא. נשתמר בדיני המכתב שנשלח מארמון המלך וכן את מכתב רבינו שהשיב שקיים את דבר השליחות.

דרשן נפלא היה רבינו, תוכן דרשותיו וסגנון היה ערוך בטוב טעם ודעת דברים היוצאים מן הלב ונכנסין אל הלב, מילותיו היו מלאים וגדושים מוסר ויראת שמים ומתובלים במשלי חכמים וחיזקות,

המעשה אשר יעשה, והיה בבאו שמה וה' הקרה לפניו איש נגיד ושוער יוסף צירון שמו, מחשובי הקהילה אשר רבינו בעל מראה יחזקאל עוד היה סנדק אצלו, והוא גולל לפני אאמור"י ז"ל פרשת הקהילה בכאב ובצער שפך כמים לבו איך נהפכה קריה נאמנה לעיר נדחה, ובזמן שכל עיר על תילה בנויה עירו מושפלת עד שאול תחתיה, הזאת העיר שהיתה תל תלפיות לכל ערי הארץ, ע"כ שטח בקשות שרבינו יבא לגור שם למלאות מקום זקנו הק' להיות להם לראש ולמנהיג לרב ומורה וכל מחסורו עליהם, הדבר הובא לפני ראשי הקהילה ומיד הציע ר' יוסף הנ"ל לנדב מכיסו סך מאה אלף כתרנים לצורך התייסדות קהילת יראים אורטודוקסים, רבינו השתאה לראות כי הצליח ה' דרכו וכמוכן נתן הסכמתו על אתר, אך בתנאי שייסכמו לכך גדולי הדור, בכך נפרד מטובי העיר ושב לביתו. השמועה פשטה ועשתה לה כנפים, ובחצות העיר נודע אשר נכד הגה"ק בעל מראה יחזקאל יבא לישוב על כסאו ולירש את מקומו, כמוכן שלבני העיר החפשיים היה זה כקוצ מכאבי אולם קהילת היראים צהלה ושחמחה.

אחת חג הפסח שנת תרפ"ח נפג אאמור"י כמנהגו בכל שנה ושנה יחד עם חמיו הגה"צ **מאבראנץ** לצאנו לפקוד את ציון הגה"ק בעל **דברי חיים** זיע"א בימא דהילולא כ"ה ניסן, ובדרכם סיפר לחותנו על דבר ההצעה הנ"ל אף הוא ראה בכך את טובה ונכנס לעובי הקורה ומיד התייעצו יחדיו עם כמה צדיקים מגדולי הדור שנזדמנו שם וכן אמרו שחזרו לביתם, וכלם נענו ואמרו ילך כי שלחך ה' להיות לעדת ישראל למחיה, מיד שיגר רבינו ידיעה לקארלסבורג כי מני וגמור עמו לבא העירה בימים הקרובים, ואמנם פרנסי וראשי הקהילה הכינו את בואו בכבוד הראוי, וכאשר הגיע בשערי העיר נתקבל בהוד ובהדר, וביום ה' אלו שנת תרפ"ח הוכתר בכתר הרבנות להיות נוטרי כרם ה' צבאות והוכרז כממלא מקום זקנו המראה יחזקאל, ואמנם עלה בידו במדת מה להחזיר עטרה לישנה. כמוכן שחפשיים ואנשי הקהילה הרפורמית שהתנגדו לבואו ולחידוש קהלת היראים פתחו במלחמה למניעת התיישבותו של רבינו שם אולם הפך ה' בידו הצליח ולמרות ההתנגדות עלה בידו לקומם חורבות העיר ולימד קהילת חרדית לשם ולתפארת אשר במרוצת הזמן הצטרפו אליה כמאותים משפחות בשלב זה פעלו והשיגו רישון מטעם הממשלה ע"י נשיאות ארגון הקהילות החרדיות המאשר כי קהילה זו עצמאית ומוכרת ע"י השלטון, מיד עם בואו החל רבינו במלאכת הקדוש בתחילה נתקל בקשיים גדולים כי היה צורך לחדש

השבוע ביום י"ג סיון יחול יומא דהילולא של רבינו הגה"צ כש"ת רבי **אברהם שמואל** פאנעט צוק"ל בן הגה"צ רבי **יעקב שמואל** פאנעט זצ"ל מרעטא בן הגה"צ רבי **יעקב שמואל** פאנעט בן רבינו בעל המראה יחזקאל זיע"א

תולדותיו של צדיק
[מתוך הקדמת בנו הגה"צ כש"ת רבי חיים אלתר פאנעט צוק"ל]

רבי אברהם שמואל זצ"ל נולד לאביו הגה"ק ר' יעקב פאנעט ביום כ"ה אדר תרל"ט בשוב סטנזשארץ מדינת זיכנבירגן, ונתגדל אצלו עד נסעו למדוד בישיבת הגה"ק בעל **קדושת יו"ט מסייעט**, שם נתעבד עד שהגיע לפרק האיש מקדש.

בשנת תרס"א נשא את זוג' בת הגה"צ מו"ה **מנשה שמחה פריעדמאן** זצ"ל אבדק"ק **סאבראנץ** בעהמ"ח **השמש בגבורתו** שהיה חתנו של הגה"ק מו"ה **ישראל אפרים פישל שרייבער** זיע"א **אבדק"ק נאנאש** זיע"א בעהמ"ח **אפסי ארץ**, ונכד ה"ה צו"ה **ישראל יהודא** אחיו יחידו של הגה"ק רבי משה טייטלבוים זיע"א מאוהעל בעמח"ס **ישמח משה**.

לימים נסמך לדון ולהורות בישראל על ידי גדולי הדור ובראשם הגה"ק **מטאלטשאווא** בעהמ"ח שו"ת די **יצחק**, בשחר ימיו סרב להשתמש בכתר הרבנות ודחה מעל פניו כל הפניות והבקשות שהגיעו אליו וביקש לפשוט במסחר ידו, אך אחרי זמן קצר הוכרח על ידי סיבות שונות לנטוש את מסחרו, ובעל כרחו נגד רצונו קיבל עליו את עול הרבנות ונתקיים בו מ"ש ר"ל כל הבוחז מן השררה השררה רודפת אחריו, ומעשה שהיה כך היה.

בימים ההם נזדמן אחד מידידי הקרובים לביתו וסיפר לו אודות מצב העיר קארלסבורג היא עיר משכנו של הגה"ק בעל מראה יחזקאל, ובתוך דבריו תינה בצער איך נהיית עיר כזו לציה ולשמה כנודע אשר בתקופת המראה יחזקאל היו כל אחב"י במדינה נושאים עיניהם שמה לשמוע דבר ה' זו הלכה ומשם יצאה תורה לכל תפוצות ישראל אך אחרי פטירתו נהפכה הקערה על פיה אינשי דלא מעלי נטלו השלטון בידיהם ומאו הוקירו שומרי תורה ומצות רגליהם מהעיר עד שכמעט לא נמצא בית כשר, כמ"כ לא היה שוחט י"ש וכו', והיה בדברו הביע הידיד הנ"ל תמיהתו על רבינו שהוא נכד רבנו הנ"ל למה לא יקח על עצמו המשימה הקדושה הזו לשוב לעיר אבותיו ולהחזיר עטרה לישנה, האיש הלך לדרכו ורבינו שמר את הדבר בלבו, ומשום כבודו של אותו צדיק החליט לנסוע שמה כדי לעמוד מקרוב על הדבר ולראות אם יש בידו לתקן.

ויסע אברהם הלך ונסוע לעיר קארלסבורג והשתטח על קברו של זקנו המראה יחזקאל זיע"א וגם ליראות ולהיראות את העיר למען דעת את

הילוכם בקודש

עובדות והנהגות מרבותינו הקדושים מקאסאן צוק"ל

מנהגי נישואין [ח"א]

- לכבוד פתיחת 'עונת החתונות' ראינו לנכון להביא במדור זה מקצת מנהגי רבוה"ק בעניני נישואין א. בענין כלה וחמותה וחתן וחמיו ששמותיהם שוים, רבינו האור מלא נהג להקל אם יש לאחד עוד שם נוסף והורה לגמור השידוך, וכן קרה שאחר גמור השידוך נודע ששם המזדוורת כשמה של אם הבחור, צוה רבינו להוסיף לכלה שם דחינו שהאב יעלה לתורה ביום קריאה ויצוה לעשות מי שברך לקריאת שם לבתו ויקראו אותה בשם הנוסף, וכן הורה כששמותיהן היו שווים אבל לאחת היה כינוי אין בזה חשש.
- אחר גמור השידוך עשו 'תנאים' בבית הכלה והחתן דרש דרשה (פשעטלי) באיזה סוגיא, ובשבת שאחריו עשה אבי החתן קידוש בביתו לבני העיר וכן בבית הכלה בעירה, והחתן עלה לתורה ועשה מי שברך להמחותן ולהכלה.
- ג. שבת עליה לתורה.** רבינו נהג לקרוא לחתן א' משבעה קרואים ולא למפסיר, כשהנשים השליכו על החתן שקדים וצמוקים ומיני מותיקה היו הקהל מזמרים "אחד יחיד ומיוחד אל נדרש לבר לבב אשר שואל אך טוב לישראל הללויה" (מתוך פיוט שחיבר קרא מברא).
- בשבת שלפני החתונה נתן אבי החתן קידוש בביתו, ובשבת אחר הצהרים התקבצו הבחורים חבריו של החתן בביתו למסיבת 'פאר שפיל' וכן עשתה הכלה בביתה, ושבת שאחר החתונה נהוג היה שאבי הכלה נתן קידוש לכל ידידיו ומכוריו בביתו.
- ה. משבת זו הקפיד רבינו שלא ילכו החתן והכלה החוצה ללא מלוה.

ברכת מזל טוב

לידידינו הדגול והמסור, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה העומד לימינו בכל עת

ה"ה הרה"ח

אלעזר פסל

מגבאי בית מדרשינו "בני שלשים" קוסון

לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסית בתו הכלה המהוללה תח"י

יתן ה' באהלו רוב שמחה ונחת ויזכה לראות דורות ישרים מבוכים אושר ועושר עד בלי די אכ"י

מברכים ומאחזים קרפ לזכר
מתפללי ולומדי בית המדרש
מערכת "הצבי והצדיק"